

חודש אלול: A Time to Wake Up, Start Thinking and Make Choices

הכנה לחודש אלול, תשע"ח

1) The Story of Rebbetzin Henny Machlis (for young readers) pg 84 –

student left. As he walked out the door, the Machlises' seven-year-old son Moshe asked him, "Why do you have that dumb thing in your nose?"

The student answered back with a question, "Why do you have that dumb thing on your head?" pointing to the young boy's yarmulke.

Moshe answered: "Because I always have to know that there's Someone above me and better than me. Now why do you have that dumb thing in your nose?"

The student went back to his dorm room and wrote in his diary: "Just imagine—that little kid knows why he's wearing a yarmulke, but I have no idea why I'm wearing a nose ring."

2) במדבר (בהעלתך) – פרק יא, פסוקים ה-ו

(ה) זָכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֲנֹם אֶת הַקְּשָׁאִים וְאֶת הָאֲבֹטְחַיִם וְאֶת הַחֶצְיִר וְאֶת הַבְּצָלִים וְאֶת הַשּׁוּמִיִּם. (ו) וְעַתָּה נִפְשָׁנוּ בַּבָּשָׂה אֵין כָּל בְּלִתֵּי אֵל הַמָּן עֵינֵינוּ:

3) רמב"ם – הלכות תשובה, פרק ג, הלכה ד

אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר: **עורו ישינים משנתכם, ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחסשו במעשיכם, וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם**, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן, וְשׁוּגִים כָּל שְׁנֵתָם בַּהֶבֶל וְרִיק אֲשֶׁר לֹא יוֹעִיל וְלֹא יצִיל, הַבֵּיטוּ לנפשתיכם וְהִטִּיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם, ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה...

4) רש"י – פרשת מסעי, פרק לג, פסוק א (ע"פ ספר מעין בית השואבה – עמ' שעט¹)

למה נכתבו המסעות הללו, להודיע חסדיו של מקום, שאעפ"י שגזר עליהם לטלטלם ולהניעם במדבר, לא תאמר שהיו נעים ומטולטלים ממסע למסע כל ארבעים שנה ולא היתה להם מנוחה, שהרי אין כאן אלא ארבעים ושתיים מסעות... ורבי תנחומא דרש בו דרשה אחרת, **משל למלך שהיה בנו חולה והוליכו למקום רחוק לרפאותו, כיון שהיו חוזרין התחיל אביו מונה כל המסעות. אמר לו כאן ישננו, כאן הוקרנו, כאן חששת את ראשך וכו':**

5) אגרת הרמב"ן

וְהָיָה זֶהִיר לְקָרוֹת בְּתוֹרַת תְּמִיד, אֲשֶׁר תּוּכַל לְקַיְמָהּ. וְכֹאֲשֶׁר תִּקְוִים מִן הַסֵּפֶר – תִּחַפֵּשׂ בְּאֲשֶׁר לְמִדַּת אִם יֵשׁ בּוֹ דָּבָר אֲשֶׁר תּוּכַל לְקַיְמוֹ. וְתִפְשֵׁשׂ בְּמַעֲשֶׂיךָ בְּבִקָּר וּבְעָרֵב, וּבִזְהָה הָיָה כָּל יָמֶיךָ בְּתִשּׁוּבָה.

6) רמב"ם – הל' יסודי התורה, פרק א, הלכה א

יְסוּד הַיְסוּדוֹת וְעִמּוּד הַחֻקִּמוֹת, לִידַע שְׂיֵשׁ שָׁם מְצוֹי רֵאשׁוֹן...

Ignoring the obvious –

¹ ר' שמעון שוואב זצ"ל, 1908-1995

(7 דברים (ראה) – פרק יא, פסוק כו
 רַאֵה אֲנֹכִי נָתַן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה.

(8 ספורנו

ראה. הביטה וראה שלא יהיה ענינך על אופן בינוני כמו שהוא המנהג בשאר האומות. כי אמנם "אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה", והם שני הקצוות, כי הברכה היא הצלחה יותר מן המספיק על צד היותר טוב. והקללה היא מארה מחסרת שלא יושג המספיק, ושניהם לפניכם להשיג כפי מה שתבחרו:

(9 בעל הטורים – פרשת ראה (פרק יא, פסוק כו)

ראה אנכי... דבר אחר "ראה" כי המפיל גורל עם חברו מכסה הגורלות והחלקים שלא יברור חברו חלק היפה. אבל אתה ראה הגורלות וראה החלקים ובחרת בחיים. וזהו "אתה תומך גורלי" (תהלים טז, ה) שאתה תומך בידי ליתנה על הגורל הטוב ולברור אותו (ספרי).

(10 דעת זקנים מבעלי התוספות – פרשת ראה (פרק יא, פסוק כו)

את הברכה אשר תשמעו וגו' והקללי אם לא תשמעו. משל לזקן היושב על אם הדרך ויש לפניו שני דרכים אחד תחלתו קוצים וסופו מישור ואחד תחלתו מישור וסופו קוצים ומזהיר את העוברים דרך שם ואומר להם הזהרו מזה שתחלתו מישור כי כלו קוצים עד סופו, **לכו בזה שתחלתו קוצים כי סופו מישור כל מי ששומע לו אע"פ שיגע מעט בתחלתו אחר כך הולך בשלום אבל מי שלא שמע לו והלך באותו שתחלתו מישור נכשל בסוף כן אדם שעובר עברה והולך בשרירות לבו מוצא נחת רוח ודרך ישר בעולם הזה וכשנופל מת הולך לגיהנם שכולו קוצים אבל מי שטורח בעולם הזה ויגע בתורה ובמצות הוא יורש העולם הבא שכולו מישור ונחת רוח ושמחה.**

(11 משלי – פרק יט, פסוק כא

רבות מחשבות בלב איש וְעֵצַת ד' היא תקום.

(12 הגהות אשר"י – מסכת בבא מציעא דף כה:

...ומעשה אירע באי שקנה בדיל מנגר עכו"ם בחזקת בדיל לכסות גגו ושוב נמלך ומכרו לישראל אחר בחזקת בדיל ואח"כ נמצא שהוא כולו כסף מבפנים אך בחוץ היה מחופה בבדיל ופטרו ה"ר אליעזר ממייץ כי אמר שלא זכה בו הישראל שקנה מן העכו"ם כיון שלא ידע ולא נתכוין לקנות הכסף והודה לו ר"ת. מא"ז:

(13 צדקת הצדיק – אות קנ"ד (ר' צדוק הכהן מלובלין ז"ע)

כשם שצריך אדם להאמין בהשם יתברך, כך צריך אחר כך להאמין בעצמו. רצה לומר שיש להשם יתברך עסק עמו ושאיננו פועל בטל "שָׁפַן לַיְלָה הָיָה, וּבֶן לַיְלָה אָבָד" (יונה ד, י), וכחיתו שְׁדָה שלאחר מיתתם נאבדו ואינם. רק צריך להאמין כי נפשו ממקור החיים יתברך שמו, והשם יתברך מתענג ומשתעשע בה כשעושה רצונו...

